

K-tempel voor „Bewuste Nicotinisten” ingewijd

(Van een verslaggever)

AMSTERDAM, 19 maart —

De groep anti-rokers in ons land heeft een vurige, zij het wat merkwaardige pleitbezorger gevonden in de figuur van de 29-jarige Amsterdamer Robert Jasper Grootvelt. Zijn beroep was tot voor kort glazenwasser. Thans noemt hij zich „geestenbezweerder”. Sinds Lou de Palingboer is dat niets bijzonders meer. Wie weet welke profeten er nu nog schuilen onder het korps straatvegers van de gemeentelijke reinigingsdiensten? Robert Jasper Grootvelt heeft het glazenwassen er dus aan gegeven. Hij wast nu door nicotine vergiftigde longen en lapt gerechtelijke bevelen aan zijn laars. Zijn sekse is gevestigd in een sombere, welhaast macabere, timmermanswerkplaats aan de Korte Leidsedwardsstraat dicht bij het Mekka der Modernisten, het Leidseplein. Robert Grootvelt noemt het een tempel, de K-tempel, met de k van kanker, krankzinnigheid en kitsch. Een ieder die verslaafd is aan het roken wordt hier in de gelegenheid gesteld de walging over zijn verdervelijke gewoonte te doorleven.

Gevangenis

Enkele weken geleden vielen de zware deuren van het Huis van Bewaring achter Robert Jasper Grootvelt dicht. Twee maanden duurde zijn detentie. „Twee maanden kreeg ik de tijd om over „de schadelijkheid van de tabak” na te denken. In de gevangenis ben ik een nog feller tegenstander van roken geworden,” zegt de wit gekielde geestenbezweerder, die met zijn soldatenkepie op, iets weg heeft van een snackbar-eigeweg.

Ex-glazenwasser als hogepriester

naar of een vleeshouwer (wellicht ook van een chirurg). Een maand lang heeft Grootvelt een anti-rookactie gevoerd. Hij bekladde honderden affiches met het woord „kanker”, zeer tot ongenoegen van sigarettenfabrikanten en de hoofdstedelijke politie. Een publiciteitsbureau nam dit niet langer en spande een kort geding aan bij de president van de Amsterdamse rechtbank. Grootvelt verloor het kort geding. De president beval hem het bekladden te stoppen op straffe van 60 dagen hechtenis. Twee dagen na het vonnis werd de geestenbezweerder op heterdaad betrapt, op het moment dat hij op een tweetal affiches die rookwaren aanprezen met schreeuwende letters het woord „KANKER” aanbracht. Hij werd onmiddellijk gegijzeld. „Ik ga mijn anti-rookactie steeds meer uitbreiden, ik wil komen tot een nationale anti-rook-campagne” zegt Robert Jasper Grootvelt, achteloos een verse sigaret tussen de lippen verschuivend. „Het roken is in mijn ogen niet louter een verderfelijke gewoonte; ik beschouw het tevens als een ritus, een herleving van het rokoffer in de oudheid. Met een steeds weerkkerend ritueel zal ik het roken

gaan bestrijden. Mijn volgelingen heten: „Bewuste Nicotinisten”.

Luguber

Zij komen iedere avond in de tempel om er in de korst mogelijke tijd zoveel mogelijk nicotine naar binnen te halen. Tijdens de plechtige inwijding zaterdagavond had zich een legertje — voor het merendeel jonge — Nicotinisten in het heiligdom verzameld. Toen wij binnenkwamen deed een verstikkende, ondoordringbaar rookgordijn ons hoestend en lijkbleek op een houten keukenstoel vallen. Na een tijdje toen onze tranende ogen aan de grijze wereld rondom gewend waren, zagen wij de hogepriester achter een eigenaardig soort tapkast. Voor hem stonden talrijke asbakken, volgeladen met as, sigaren- en sigarettenpeuken. Aan de wanden van het kleine lugubere lokaaltje hingen talrijke besmeurde affiches. Zwijgend dampte men de ene sigaret na de ander. Tegen de achtergrond van reutelende rokershoesten klonk zwak een primitief Afrikaans muzikje. Achter de geestenbezweerder hing de dagvaarding voor het kort geding. Iemand drukte er zijn peukje op uit. Er brandden kaarsen in het vertrek.

Op de surrealistische toonbank lagen doosjes lucifers een aantal spijkertjes en een grote hamer uitgestald. Om de lippen van Robert Jaspers Grootvelt speelde een onherkenbaar, bijna waanzinnig glimlachje. Het was nog stil in de tempel. Een stilte, die slechts nu en dan onderbroken werd door onderdrukt giehelen van enkele onzeker geworden meisjes dat echter spoedig oversloeg in een snel-openvolgende serie verstikkende kuchjes.

Nog stiller werd het toen Robert Jasper Grootveld het woord nam. Hij kondigde aan binnenkort een nieuw sigarettenmerk op de markt te brengen. „Anthonie van Leeuwenhoek” genaamd. „Het zullen stukjes zuivere teerdraad zijn, zo zwart mogelijk”. „Ik wil u allen het roken laten beleven. U moet het proces doormaken. Het moet zo zijn, dat u van het roken walgt. Dan is ons doel bereikt. Iedere avond zullen wij dichter bij ons doel komen, wij, Bewuste Nicotinisten”. Er steeg een zwak applausje op.

De avond was al ver gevorderd toen de meesten de K-tempel verlieten. Voluit snoof men de frisse avondgeur naar binnen. Een van de tempelgangers beging na afloop een enormiteit door zijn vriend gewoontegetrouw een sigaretje aan te bieden. Een door merg en been gaande schraaphoest was het antwoord.